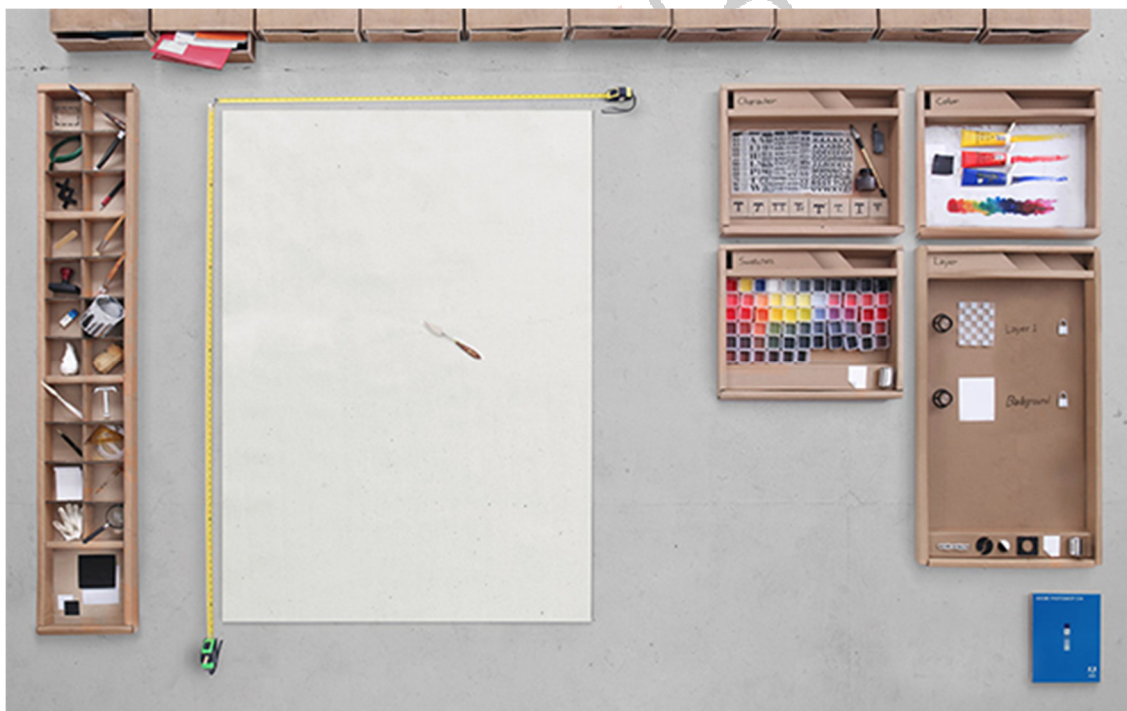

Organizacija radnog prostora

U ovoj lekciji ćemo objasniti organizaciju radnog prostora u programu. Sama organizacija radnog prostora je jako značajna za rad u programu, jer su sve specifične opcije uređene tako da svaka opcija ili grupa opcija ima veze sa određenom vrstom intervencija. Objasnićemo usidranje panela, kao i to na koji način možemo da grupišemo panele. Saznaćete kako izgleda predefinisani izgled radnog prostora, kao i kako možete da napravite novi radni prostor.

Mogućnosti manipulacije rasterskom grafikom u Photoshopu su gotovo neograničene. To upravo podrazumeva veliki broj specifičnih funkcionalnosti koje program poseduje. Jasno je da sve funkcionalnosti ne mogu da budu permanentno dostupne, jer jednostavno nema toliko prostora u okviru radne površine, ma koliko monitor računara bio veliki. To bi ujedno bilo i krajnje nefunkcionalno, jer ne postoji situacija pri radu u Photoshopu u kojoj je u svakom trenutku potrebna brza dostupnost svake funkcionalnosti. Sve specifične opcije Photoshopa, koje su uređene tako da svaka opcija ili grupa opcija ima veze sa određenom vrstom intervencija, organizovane su u panelima, koji u skladu sa potrebama mogu lako da se otvaraju i zatvaraju. Na taj način je postignuta velika fleksibilnost uređivanja radnog okruženja, koje je moguće jednostavno prilagoditi zahtevima korisnika i specifičnog projekta.

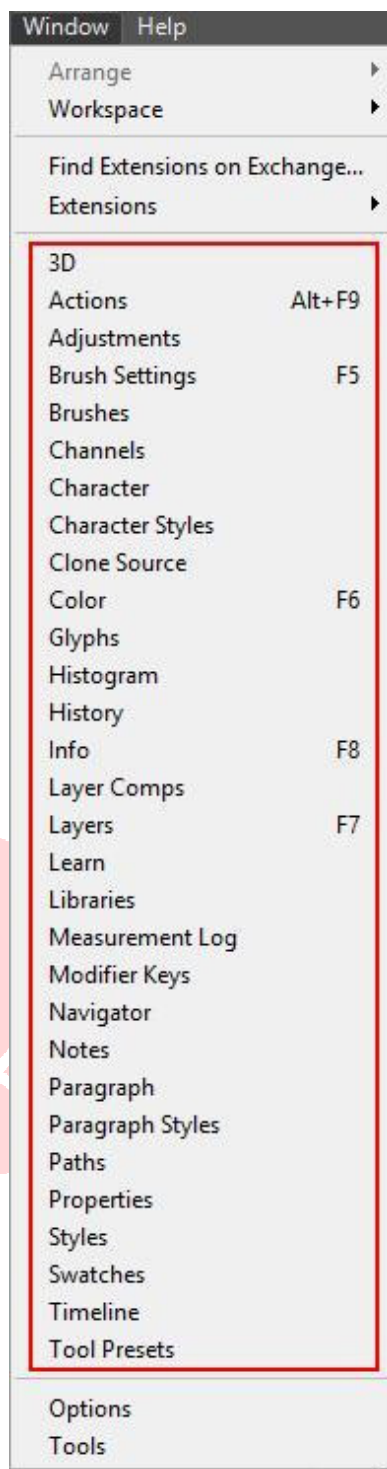

Slika 23.1. Kako bi radni prostor Photoshopa izgledao u stvarnosti¹

¹ <https://www.ormsdirect.co.za/blog/adobe-photoshops-interface-in-real-life/>

Paneli se ponašaju kao manji prozori, moguće je da ih zatvorite i otvorite, pomerate po radnoj površini i usidrite (docked). Mogu da budu minimizovani i tada su predstavljeni svojom ikonicom, a nekim panelima je moguće i promeniti dimenzije dok su otvoreni.

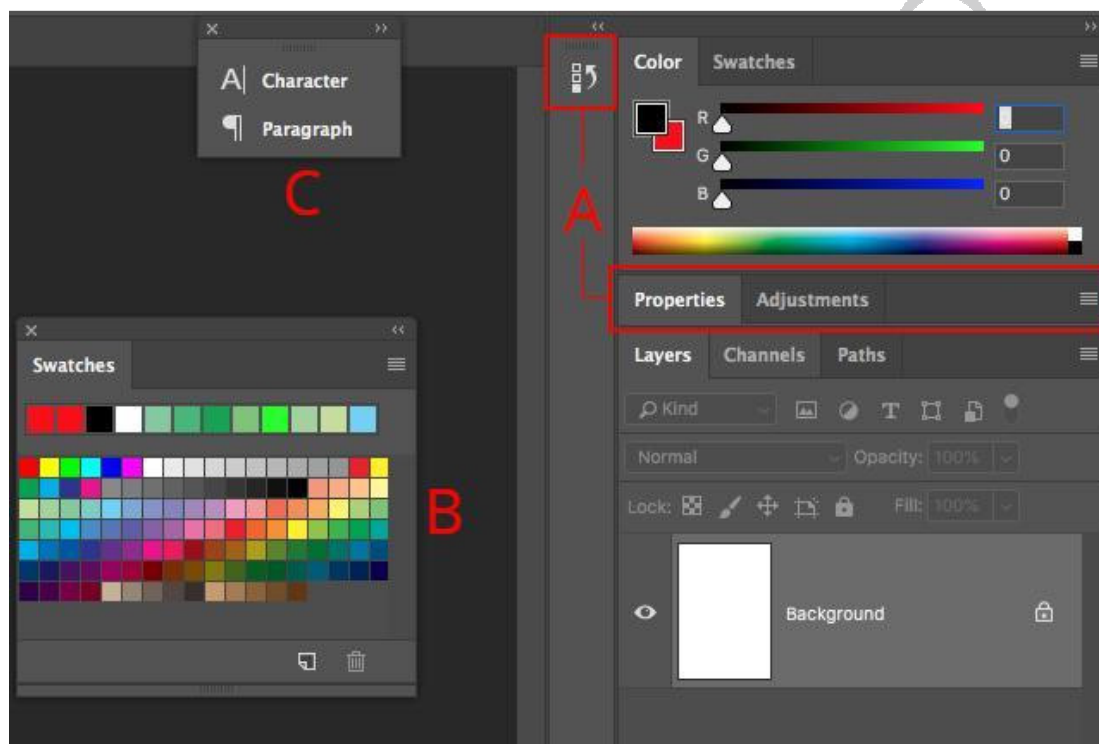
Svi paneli koji postoje u Photoshopu dostupni su u padajućem meniju Window.

Slika 23.2. Padajući meni Window

Na slici 3.2. su crvenim okvirom predstavljeni svi paneli koji postoje u Photoshopu. Ipak, dva panela su zbog svoje specifičnosti izdvojena, a to su paneli Tools i Options. Ova dva panela, kao najvažnija, ne mogu da budu minimizovana i predstavljena samo ikonicom, kao što je to moguće izvesti sa svim ostalim panelima. Ipak, ovi paneli mogu da budu isključeni iz padajućeg menija Window ili uključeni i da postoje u njemu. Za sve ostale panele važe nešto drugačija pravila uređivanja. Ukoliko je naziv panela štrikliran u padajućem meniju Window, to znači da je on trenutno otvoren i aktivan. Kako paneli mogu da budu i grupisani, čak i tada će samo trenutno otvoreni paneli iz svojih grupa biti štriklirani. Iz grupe panela u svakom trenutku samo jedan panel može da bude otvoren.

Svaki panel može da ima različita stanja prikaza.

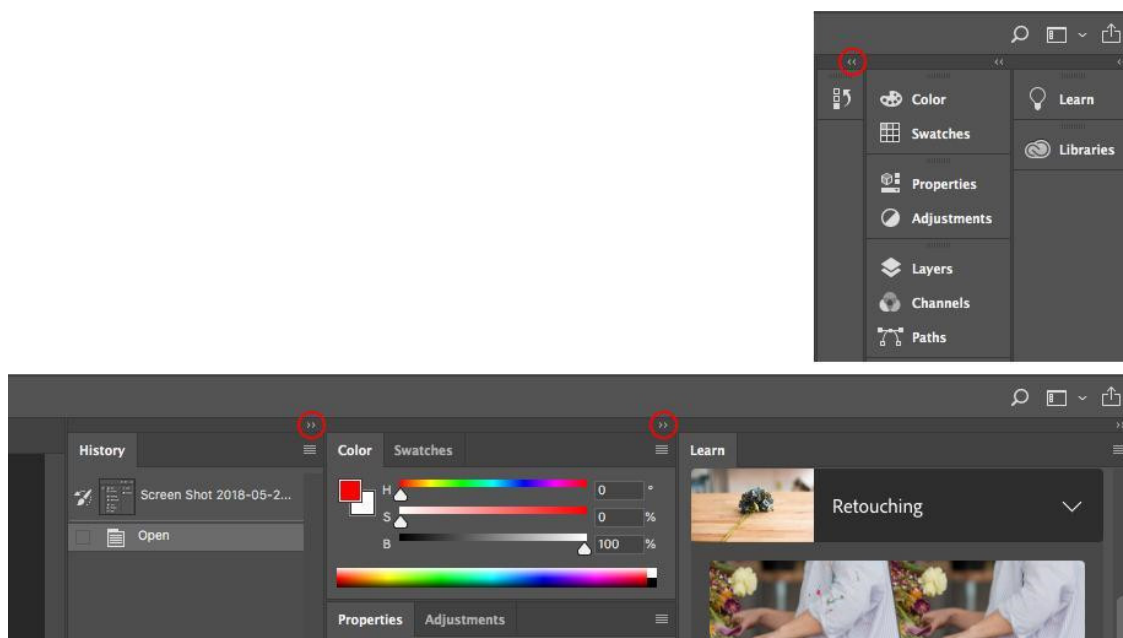

Slika 23.3. Različita stanja prikaza panela

- A. Panel je minimizovan i usidren (docked).
- B. Panel je otvoren i slobodan u radnom prostoru (floating) i tada ima X dugme za zatvaranje u gornjem desnom uglu.
- C. Panel je minimizovan i slobodan u prostoru (floating).

Usidravanje panela (Panel Docking)

Svi paneli u Photoshopu, osim Options i Tools panela, mogu da budu usidreni (docked) proizvoljno sa leve, sa desne i sa donje strane radnog prostora. Sa gornje strane nije moguće usidravanje drugih panela osim Options panela, kome je tu standardna pozicija. Tools panel je moguće usidriti jedino uz levu ili desnu ivicu prozora. Pored mogućnosti proizvoljnog usidravanja, panele je moguće sidriti u više nivoa. Nivo je takođe moguće usidravati uz levu, uz desnu i uz donju stranu prozora programa.

Slika 23.4. Gornja slika – tri nivoa minimizovanih usidrenih panela; donja slika – tri nivoa otvorenih usidrenih panela

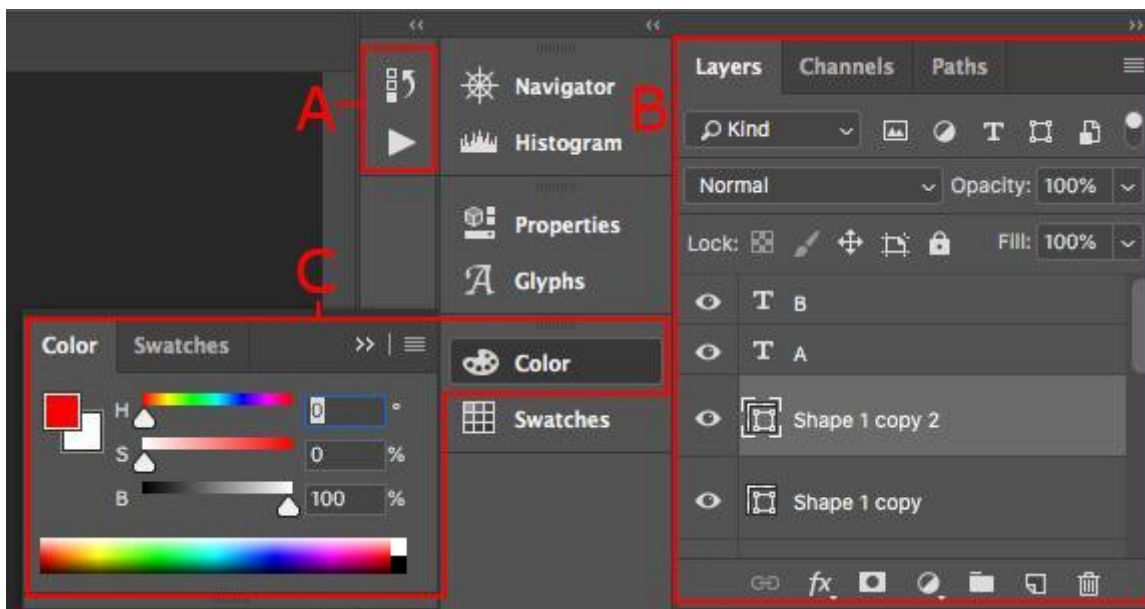
Na gornjoj slici su prikazana tri nivoa minimizovanih usidrenih panela. Prvi nivo sa desne strane je ručno proširen pa je u tom slučaju prikazan i naziv svakog panela za ceo nivo. Horizontalne linije označavaju grupe panela za svaki nivo. Panel Color je sam u grupi, ispod se nalazi grupa sa dva panela – Adjustments i Styles, dok se u trećoj grupi ispod nalaze paneli Layers, Channels i Paths. Uz prvi nivo je prilepljen drugi nivo grupisanih panela, i u njemu se nalaze dve grupe, takođe podeljene horizontalnom linijom. U trećem nivou se nalazi samo jedna grupa sa dva panela.

Na vrhu svakog panela postoje dva trougla koja su crvenim krugovima označena na slici. To dugme služi za to da se panel minimizuje/maksimizuje. Kada se klikne na to dugme za sva tri nivoa, dobija se prikaz sa donje slike – otvoreni paneli u tri nivoa.

Po istom principu mogu da se slažu paneli i na dnu prozora i sa leve strane.

Grupisanje panela, izmeštanje panela i grupa

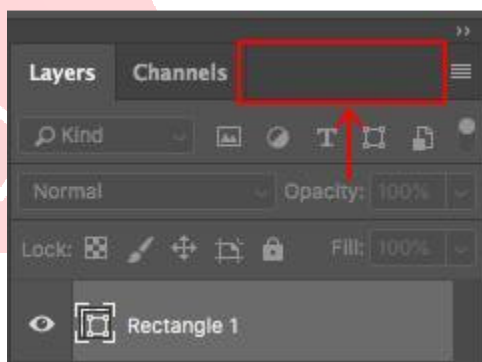
Paneli mogu da se izmeštaju, postavljaju bilo gde na radnom prostoru ili da se postavljaju unutar postojeće grupe ili premeštaju u drugu grupu. Svaki panel može da se izmešta klikom na sam naziv panela i prevlačenjem na željenu poziciju dok držite levi taster miša. Pri izvođenju te akcije Photoshop asistira tako što se na pozicijama na kojima je moguće usidriti ili ubaciti panel pojavljuje plava linija koja to sugeriše.

Slika 23.5. Različita stanja usidrenih grupa panela

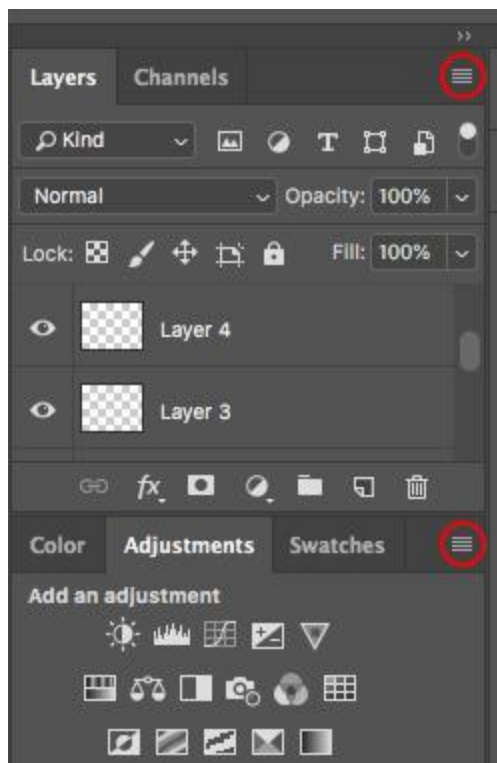
- A. Grupa u kojoj se nalaze dva panela, minimizovana u trećem nivou sidrenja.
- B. Grupa u kojoj se nalaze tri otvorena panela u prvom nivou sidrenja; trenutno aktivan je panel Layers.
- C. Grupa u kojoj se nalaze dva panela, u drugom nivou sidrenja. Trenutno aktivan u grupi je Color panel. Klikom na ime panela u grupi automatski aktiviramo dodatni prozor za rad sa tim panelom.

Kada u grupi postoji veći broj panela, klikom na ime panela i prevlačenjem izmešta se samo odabrani panel. Klikom na deo grupe pored tabova sa nazivima panela i prevlačenjem, izmešta se cela grupa (slika ispod).

Slika 23.6. Tab (jezičak) u grupi panela kojim se izmešta cela grupa prilikom prevlačenja

Na kraju taba sa imenima panela je standardna pozicija za dugme koje otvara pop-up (flyout) meni sa opcijama trenutno aktivnog panela iz grupe.

Slika 23.7. Panel Options – sve najbitnije opcije aktivnog panela su skrivene ovde

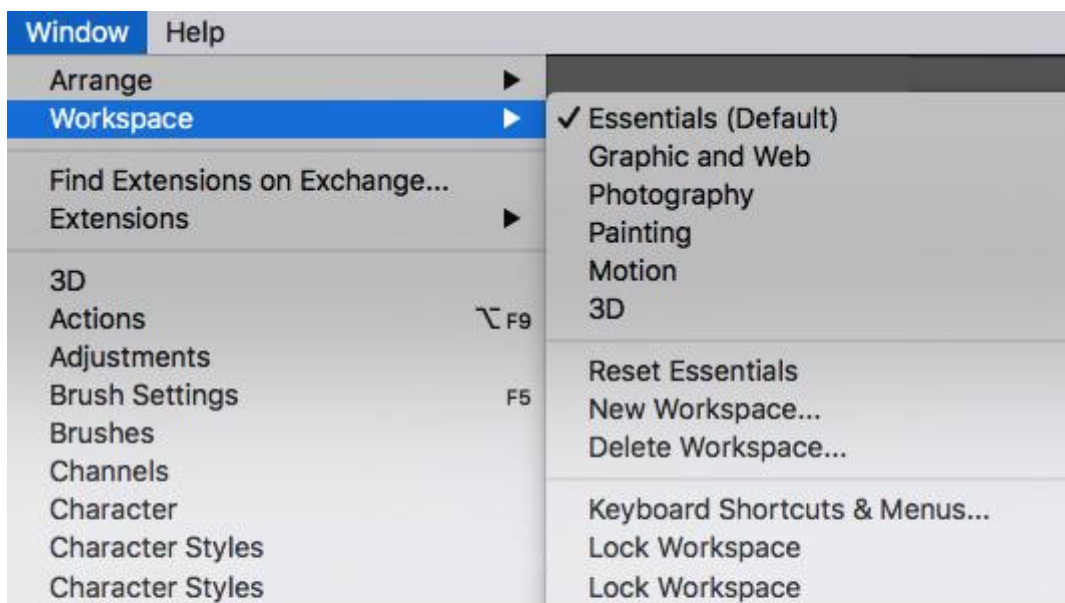
Na dnu pop-up menija postoje dve opcije koje su prisutne za svaki panel:

- **Close** – zatvaranje trenutno aktivnog panela (uvek je moguće ponovo otvoriti panel iz padajućeg menija Window),
- **Close Tab Group** – zatvaranje cele grupe panela.

Workspace – Predefinisani izgledi radnog prostora

U zavisnosti od specifičnih potreba korisnika ili od specifičnosti konkretnog projekta, u Photoshopu je moguće da na nebrojeno mnogo načina organizujete izgled radnog prostora. Čest je slučaj da se, radi postizanja što veće radne površine i preglednosti samog sadržaja na kome se radi, paneli minimizuju i potpuno uklanjaju. Ovo je samo jedna od specifičnih potreba, ali ima mnogo pristupa u radu u Photoshopu koji zahtevaju prilagođen izgled radnog prostora. Zbog svega ovoga, u Photoshopu postoji **Workspace** meni koji omogućava brže uređivanje radnog prostora. Workspace meni se nalazi u padajućem meniju Window i na krajnjoj desnoj strani Options panela.

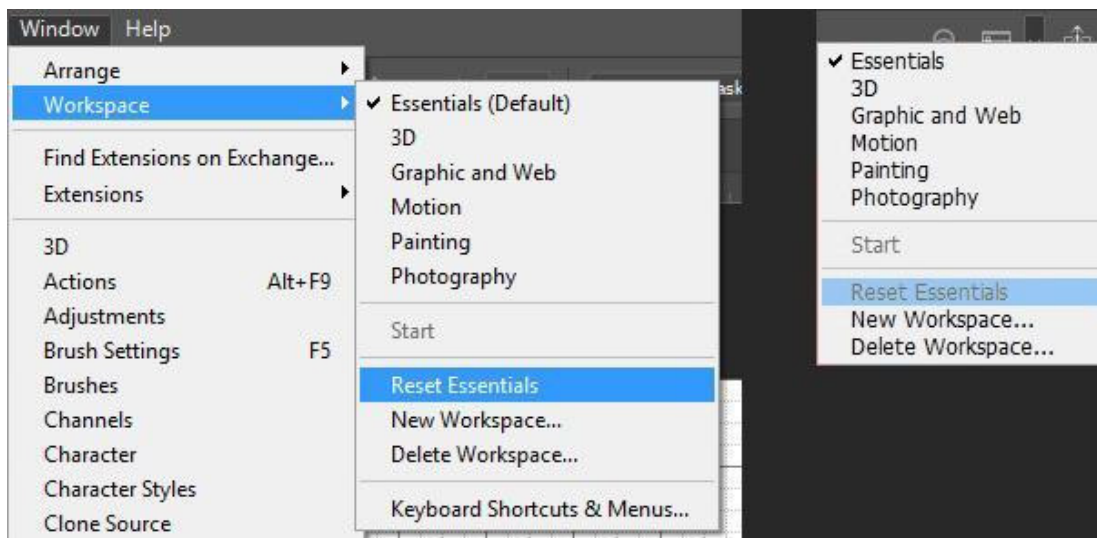
Slika 23.8. Workspace podmeni padajućeg menija Windows (gornja slika), Workspace padajući meni sa desne strane Options panela (donja slika).

Workspace meni nudi predefinisane izgled radnog prostora koji su prilagođeni konkretnim potrebama:

- **Essentials** – osnovna, tradicionalna organizacija radnog prostora, uglavnom i najčešće korišćena,
- **3D** – rad sa trodimenzionalnim objektima,
- **Motion** – rad sa video-materijalom, tj. sa pokretnim slikama,
- **Painting** – rad sa četkom,
- **Photography** – obrada fotografija,
- **Typography** – uređivanje teksta.

Ovo su samo ponuđene organizacije radnog prostora koje su skladu sa iskustvima autora, što ne mora da znači da će baš ti predefinisani radni prostori u potpunosti odgovarati potrebama korisnika.

Nakon aktivacije nekog od ponuđenih radnih prostora, moguće je da i dodatno uredite taj prostor. Sva dodatna uređivanja će biti virtuelno sačuvana i Photoshop će da izgleda onako kako je izgledao i poslednji put kad je zatvoren. Ukoliko se u nekom trenutku pokrene komanda **Reset Essentials**, biće vraćen izvorni izgled odabranog predefinisano radnog prostora.

Slika 23.9. Resetovanje izmena napravljenih u trenutno aktivnom, predefinisanim radnom prostoru

Odabirom nekog drugog predefinisiranog radnog prostora trenutno stanje aktivnog radnog prostora neće biti izgubljeno. Povratkom na taj radni prostor lako će se aktivirati njegov poslednji aktuelan izgled.

Pitanje

Koji padajući meni sadrži sve panele programa Adobe Photoshop?

- **Window**
- View
- Panels
- Edit

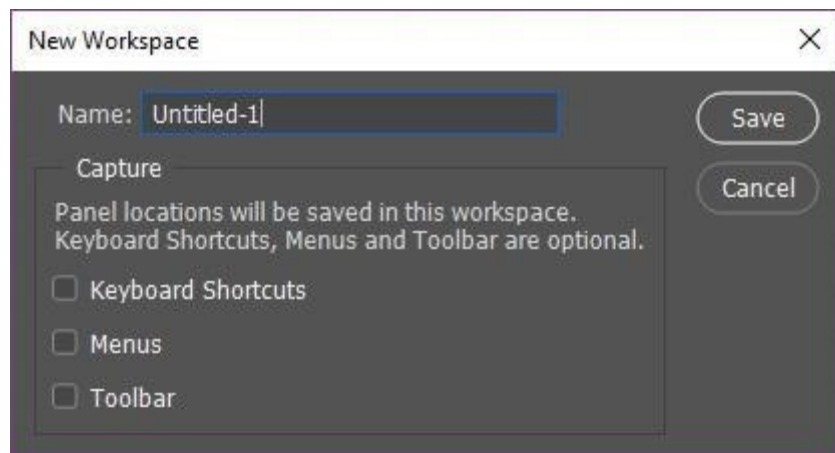
Objašnjenje:

Padajući meni sadrži sve dostupne panele, odakle ih je moguće otvoriti ukoliko nisu aktivni u radnom prostoru.

Kreiranje novog radnog prostora

Kada se uređivanjem dođe do željenog izgleda radnog prostora, moguće je da taj radni prostor sačuvate i on će se nakon čuvanja prikazivati kao novi predefinisani radni prostor u Workspace meniju. Pokretanjem komande New Workspace... (Window > Workspace > New Workspace...) otvara se novi dijalog, u kome je moguće da imenujete novi radni prostor. Moguće je i da sačuvate korisnikova podešavanja za tastaturne prečice i menije.

Slika 23.10. Prozor New Workspace

Imenovani radni prostor je nakon čuvanja dostupan u meniju Workspace. Ispod komande New Workspace nalazi se i komanda Delete Workspace, kojom je moguće da obrišete željeni radni prostor.

Rezime

- Sve panele u Photoshopu je moguće otvoriti iz padajućeg menija Window.
- Paneli mogu da budu usidreni na ivicama radnog prostora (docked), a mogu da budu slobodni na radnom prostoru (floating). U oba slučaja mogu da budu minimizovani ili otvoreni. Panele je moguće i grupisati.
- Usidreni paneli su organizovani u nivoe sidrenja na levoj, desnoj ili donjoj strani radnog prostora.
- Predefinisani radni prostori su dostupni u padajućem meniju Window > Workspace ili iz padajućeg menija na krajnjoj desnoj strani Options panela. Izgled radnog prostora je moguće resetovati komandom Reset Workspace, koja se nalazi u istom podmeniju.
- Novi radni prostor možete da sačuvate komandom New Workspace, koja se nalazi u padajućem meniju Window > Workspace, ili u padajućem meniju na krajnjoj desnoj strani Options panela.